

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita B. Francisci Salesii, Episcopi Et Principis Gebennensivm Meritissimi

Maupas du Tour, Henri Chauchon de

Coloniæ Ubiorum, 1663

Cap. VIII. Redit Anecium: exortum dißidium cum Capitulo S. Mariae,
componit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42882

quòd èt ipse diù antè eodem in argumento verfa-
 rus erat, & quascunque laudes SS. Patres in Cru-
 cem Domini congesserunt, eas habebat in prom-
 ptu. Nòrat scriptum à S. Augustino, (b) *Lignum in*
quo fixa erant membra patientis, etiam fuisse cathedram
Magistri docentis; & Arcam mysticam, quæ homi-
num genus à cataclysmo tutata esset: ac ut magna
& mirabilia sint, quæ per virgam Moïsis fecit Deus,
 ad Erythræi maris siccandum alveum, per quem
 Israëlita transirent, à Pharaonis servitute vindica-
 ti, in quo mox rei Ægyptii submergerentur; per
 eandem amarorem aquarum in suavitatem mu-
 tarit Moïses idem; eâdem percussa silex, undarum
 fluentia fuderit; circa eam extentis manibus Ama-
 lecitas vicerit, & in Arca Testamenti conclusa lex
 Dei fuerit; per Crucem tamen res mirabiliores
 perfectas à Deo fuisse. Eâ verò in hortatione hoc
 memoriâ dignum accidit, quòd cùm Italicè dicere
 cepisset Ecclesiastes, mox, ut intellexit Gallicè sci-
 re auditores suos, Gallicè pergere instituerit: quæ
 comitas unâ cum pietate juxta, & soliditate oratio-
 nis, sic audientium animos rapuit, qui ex locis vi-
 cinioribus longè latèque concurrerant, ut cuncti
 Franciscum sibi hospitem deposcerent: ac si ho-
 spitium aliud defuisset, libenter sua quisque præ-
 cordia ad tantum Virum excipiendum obtulisset.

(b) *Tract. 119. in Ioan.*

CAPUT VIII.

Redit Anecium: exortum disidium cum

Capitulo S. MARIÆ, componit.

Bis Moïses ille, de quo proximè, silicem percussit
 ad aquam extundendam: bis Elisæus Jordanis
 undas

224 VITÆ B. FRANCISCI SALESII
undas pallio Eliæ verberavit, antè quàm in duas
partes discederent: & nihil non, in rebus quidem
naturalibus labor improbus vincit: nec secus in
consiliis Dei super filios hominum, laboris assidua
tate res perficiuntur arduæ & mirabiles: nequaquam
aliter Sanctorum coronis manus extrema imponuntur.

Id adeò Franciscus usurpavit semper: nunquam
ejus contentio interquievit, nunquam non fuit
lulus actuosus. Ubi primùm Anecium redierat, pro
pulum sibi creditum comparare instituit ad festi-
vitates quæ instabant, Pentecostes, & Corporis
Christi, exigendas ut par erat; assiduis hore-
tionibus ad homologesum incitans, quæ pars
giosi cultûs aptissima ad propitiandû Deû, & in
animi sinceritate venerandum sanctis istis lucibus
Providit item, quoad facere potuit, ne quid de-
set ad pompam celebriratis, in qua sub umbra
Jesus ipse Christus processurus erat, neve quid
desideraretur ex iis, quæ Religio ipsa incensissimè
quibusque tantæ Majestatis adoratoribus præ-
bit. Verùm, Satanas non nisi vi genu flexu
Verbo Incarnato in sacra Eucharistia latenti, quod
tamen faciendum esse intelligebat & sibi, & sa-
litibus suis, quotquot abduunt Tartara; quod im-
dire non potuit, disturbare non intermisit, at
quidquam. Capitulum S. Mariæ Collegiarum
ubi ex tumore spargi cœpto, intellexit, confite-
tum Episcopo esse sacrâ ceremoniâ defungi,
Corpus Christi sub umbella deferre, circumstanti-
tibus Canonicis Cathedralis Ecclesiæ S. Petri; in-
juriosum id sibi fore dictitans, quippe cum ad eam

diem, unus ex suo cœtu fecisset id, ad quod facien-
 dum Episcopus se se comparabat, intercessit: at
 religiosissimus Præsul contemptum sui cum Do-
 mini Dei offensione conjunctam iri ratus, inge-
 mit, sensumque mœrentis animi aperuit in hæc
 omnino verba, Canonicos eisdem compellans:

Omnino nunquam in mentem mihi venisset, “
 vos eò progressuros: si qui me antecesserunt E- “
 piscopi, non id sibi depoposcerant ex invaletu- “
 dine, aut etiam ex infirmitate ingravescentis æ- “
 tatis; ego, qui, quæ Domino Deo sit gratia, & “
 consto viribus, & florenti ætate sum, cur non eo “
 solatio fruatur? Sic habete igitur: ego Antistes “
 vester sum, cui à vobis morem geri par est: pro- “
 inde quantumvis intercedatis, quod muneris “
 mei est exequar, & Corpus Christi circumferam “
 circumstantibus Canonicis Capituli mei: num “
 quod jus vestrum hac in parte sit, definietur “
 postea. At illi ex Canonicis, qui turbare cœpe- “
 rant, appellant Tribunal superius, litem inten- “
 dant, negantque passuros se id sibi honoris præ- “
 ripi, tam fervidè, quàm placidè perstabat Epi- “
 scopus in sententia. Biennium totum dissidium “
 grave tenuit: quo toto intervallo Beatus Vir “
 constantiam opponens pertinaciæ, nihil reliquit “
 intentatum, quò dissidium amicè & benevolè “
 componeret. Sed nihil remittentibus Cano- “
 nicis, ipse sub instantem diem Corporis Christi, “
 eadem animi æquitate, mentisque tranquillita- “
 te, quâ semper, Edictum hocce publicè propo- “
 nendum curavit.

P

Cum

Cum in more positum sit Ecclesia, communis pariter
 ut augustissimi Sacramenti Altaris festa lux peculiari
 dam celebritate cerimoniaque peragatur, & in publica
 cessione, quantâ maximâ fieri veneratione potest, circum
 ratur; quò ex tam publica latitia atque exultatione
 ligant omnes, veritatem victricem de mendacis, de quibus
 resi triumphare: Nos, quos auctoritate Apostolica
 posuit Spiritus sanctus regere Ecclesiam Dei, & quò
 proinde est, curare, ut in tantâ celebritate cuncta ap
 coréque peragantur, monente Paulo Apostolo Epistola
 Romanos, atque ad Corinthios, (a) Omnia quæ a Deo
 ordinata esse, & honeste peragi debere; intelligentes ad
 cipue in sancta Ecclesia servari debere, quæ semper in
 esse debet, tanquam castrorum acies ordinata; neque
 ordinandis, omni spiritui credendum esse, sed illi tantum
 Spiritui sancto, qui in Ecclesia totam diffusus est, qui
 mentem suam per Concilia, perque Summos Pontifices
 clarat; hoc Edicto statuimus, eâ die in publica Processione
 ad Clerum quidem quod attinet, progressuros primùm
 tres Capuccinos, tum Fratres Minores, deinceps Fratres
 minicanos, exim Religiosos S. Sepulchri. Succedet Cap
 lum Collegia: ū S. MARTIÆ; hos Canonicos sequentur
 nonici Cathedralis Ecclesie nostræ: Nos sanctissimum Sa
 cramentum feremus quàm maximâ poterimus gravitate
 pompæ, magnificentiâ: ponè subsequenter fideles utriusque
 sexus. Qui ordo cum sit Ceremoniali Romano, Sacer
 morum Pontificum Decretis, iuri communi consentaneus
 Pracipimus exacte in virtute sancta Obedientiæ, ipsam
 servari à Clero nostro tum Seculari tum Regulari, sic
 nullus aut contrâ faciat, aut ullo modo de illo contendant:
 secus faxit, & noverit se Excommunicationem lata sententia

(a) Rom. 13. I. Cor. 14.

ita ipso facto incursum; nullo tamen præjudicio Iurium
Ecclesia Collegialis B. MARIAE, si qua sunt, qua volu-
mus ipsis conservari: parati prorsus Edictum revocare ea
ex parte in qua ipsis præjudicium fieret, statim atque de il-
lorum Iure compertum nobis fuerit.

Secundum hæc, ut clementissimus erat, nihil ha-
bens in votis, quam ut dissidium hocce benignè
componeretur, ad Canonicos Collegialis Ecclesie
congregatos orationem habuit suavitatis plenissi-
mam, indicemque summi in ipsos studii, quâ enixè
ab eis flagitavit, ne se cogèrent ad severitatem il-
lam lammam exercendam, quæ non nisi in eos ex-
eri soleat qui rebellent contumaciùs adversus ea,
quæ ab Ecclesia constituta sint. Eventus is fuit,
quem votis omnibus expetebat: mitigatis animis,
fide chirographo suo confirmatâ decreverunt Ca-
nonici iidem, & inter se, & cum Episcopo suo con-
corditer vivere in posterum. Atque hîc forensi
strepitu Evangelicis effatis cedente, impositus fe-
liciter finis dissidio.

CAPUT IX.

*Iter Gexiense: peregrinatio Tononensis
ad Aedem S. Mariae Compatien-
tis: Sixiensis Abbatie
reformatio.*

SECTIO I.

Quo momento filius Dei factus homo natus
est, eodem pacem mundo toti dedit, idcirco,
ait S. Thomas, (a) ut testatum faceret auctorem te
P 2 pacis

(a) Part. 3. q. 35. art. 1.